model kartonowy ◆ 1:33

MODELIK

Rok IV (XI) Nr 5/00 ISSN 1428-3840

PZL 130 TB „ORLIK"

PAŃSTWOWE ZAKŁADY LOTNICZE

CARD

Polski współczesny samolot szkolno - treningowy

PZL 130 TB „ORLIK”

Wstępne prace nad projektem Orlika rozpoczęto w latach 1979-80, a pierwszy prototyp oblatano 12 października 1984 roku. W założeniu samolot ten miał służyć do szkolenia pilotów wojskowych samolotów odrzutowych, co znacznie obniżyłoby koszty tego szkolenia. Kształt i konstrukcja, a co za tym idzie właściwości pilotażowe, projektowano tak, aby jego zachowanie się w powietrzu maksymalnie przypominało sterowanie ciężkimi, odrzutowymi maszynami bojowymi. Również wnętrze kabiny planowano dostosować kształtem, układem i rozmieszczeniem przyrządów do konkretnej maszyny, na którą szkolono pilota. W pierwszych egzemplarzach kabinę wzorowano na Iskrze.

W 1986 roku w miejsce 9 cylindrowego silnika gwiazdowego o mocy 243 kW zamontowano kanadyjski silnik turbośmigłowy o znacznie większej mocy 410 kW. Dokonano też wielu innych poprawek i zmian, np. wymiany instalacji pneumatycznej na hydrauliczną, zmiany śmigła, zmian w instalacji elektrycznej, zainstalowaniu butli tlenowych itp. Wersję tą nazwano Orlik Turbo i oblatano 16 lipca 1986 roku. Osiągi samolotu znacznie wzrosły i były doskonałe – w niektórych zakresach przewyższały nawet obliczeniowe.

Zaproponowany do wykonania model kartonowy prezentuje kolejną wersję tego samolotu Orlik TB, o nieco większych wymiarach i jeszcze lepszych osiągach.

Dane taktyczno-techniczne:

Rozpiętość	9,00 m
Długość	9,00 m
Wysokość	3,53 m
Masa własna	1450 kg
Masa maksymalna	2700 kg
Prędkość maksymalna	560 km/h (na 6000 m)
Prędkość wznoszenia	20,6 m/s
Pułap	10 058 m
Zasięg	1100 km
Rozbieg	172 m
Dobieg	184 m

Model kartonowy samolotu PZL 130 TB „Orlik” opracowano w skali 1:33 w barwach polskiego lotnictwa wojskowego.

UWAGI OGÓLNE

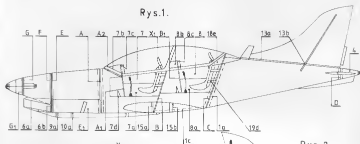
Przed przystąpieniem do budowy modelu wszystkie elementy oznaczone gwiazdką należy nakleić na tekturę o grubości 1 mm, a wydrukowane na miękkim arkuszu łopaty śmigła cz. 24 i 24a oraz elementy kół cz. 20a należy nakleić na karton (taki, na jakim wydrukowane zostały podstawowe elementy modelu). Końcówki łopat śmigła należy zamalować na żółto.

OPIS BUDOWY

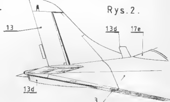
Sklejamy element kadłuba cz 1, wycinamy otwory na wnęki podwozia głównego i wklejamy wręgi A, B i C (A i C oklejamy paskami łączącymi). Brzegi burt kabiny nacinamy, aby można je było zagiąć do środka po wklejeniu wnętrza kabiny cz. 7 i 8. Wycinamy szczeliny na dźwigary skrzydeł i wklejamy luki podwozia cz. 1d i 1c. Sklejamy przednią część kadłuba cz. 2 i wklejamy wręgi E i E_1, w której znajduje się gniazdo przedniej goleni podwozia. Analogicznie wykonujemy tylną część kadłuba cz. 3 i 4 z wręgą D. Wycinamy szczeliny na dźwigary stateczników. Do cz. 5 wklejamy wręgi F i G, w której wycinamy otwór i wklejamy tulejkę z kalki technicznej na oś śmigła. Odpowiednio formujemy chwyt powietrza cz. 6, wklejamy wręgę 6b i przyklejamy od spodu cz. 5. Część 6a formujemy w spłaszczony walec stroną zadrukowaną do wewnątrz i wsuwamy w otwór w cz. 6. Sklejamy wnętrze przedniej kabiny cz. 7 i tylnej cz. 8. Wklejamy wręgi A_1 i B_1, które stanowią tablice przyrządów. Przed umieszczeniem cz. 7 i 8 wewnątrz kadłuba, sklejamy panele boczne cz. 7a i 8a i pedały steru kierunku 7d. Przyklejamy osłony tablic przyrządów: przedniej cz. 7b i 7c i tylnej cz. 8b 8c. Części 9, 10 i 11 sklejamy wg rysunków i montujemy na dole kadłuba. Cz. 11 przecinamy, jeżeli wykonujemy model z otwartym podwoziem. Przy podwoziu zamkniętym musimy wykonać część koła przedniego, które wystaje poza obrys cz. 11. Statecznik pionowy cz. 13 i poziomy cz. 14 sklejamy wg rys. zestawieniowego wzmacniając je dźwigarami 13a, 13b i 14a. Przed montażem osłony kabiny do tylnej części kadłuba i wręgi C przyklejamy cz. 17e, a od wewnątrz cz. 18d. Osłona kabiny to cz. 17, po uformowaniu z celuloidu wzmacniamy od wewnątrz częściami 18a-c i od zewnątrz 17a-d. Dźwigary skrzydeł cz. 15a i 15b mocujemy w kadłubie. W uformowane skrzydła cz. 15L i 15P wklejamy luki goleni podwozia cz. 15F i reflektor cz. 15c. Skrzydła przyklejamy do kadłuba, a do nich wzmocnione tekturą prowadnice klap cz. 15e i kierownice strug na krawędziach natarcia skrzydeł cz. 15d. Fotele cz. 19a-d i x_1 (drut) wykonujemy wg rys. Podwozie główne to cz. 20a-d. Golenie wzmacniamy drutem x_2 (patrz rys.). Części 20a, 20b i 20c zwijamy w rurki, osadzamy na drucie x_2 i łączymy cz. 20d. Całość osadzamy w skrzydłach wg rys. zestawieniowego. Koła cz. 20 sklejamy z krążków, profilujemy na papierze ściernym i opony zaczerniamy tuszem. Podwozie przednie wykonujemy wg rysunków z cz. 21a-d, goleń wzmacniamy drutem x_3 i mocujemy w cz. E_1. Kołpak śmigła sklejamy z cz. 22 i 23, wklejamy wręgę G i drut (oś) x_5. Śmigło i pozostałe drobne elementy modelu wykonujemy wg rysunków.

MODELIK 5/00 ISSN 1428-3840
PZL-130 TB „Orlik” Wydanie I
Opracowanie modelu: Artur Pasierbiński
Ilustracja na okładce: Zenon Pecko
Redakcja numeru: Janusz Oleś
Współpraca: Ryszard Adamczewski

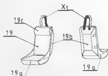
Wydawca:
WYDAWNICTWO „MODELIK” - Janusz Oleś
Gryfino ul. Szczecińska 10
Korespondencja:
74-100 Gryfino, skr. poczt. 125
tel./fax. (091) 40-45-299
www.modelik.pl

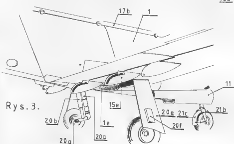
Rys.1.

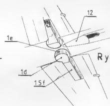
Rys.2.

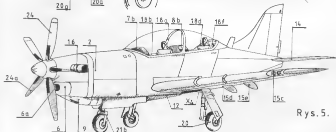
Rys.6.

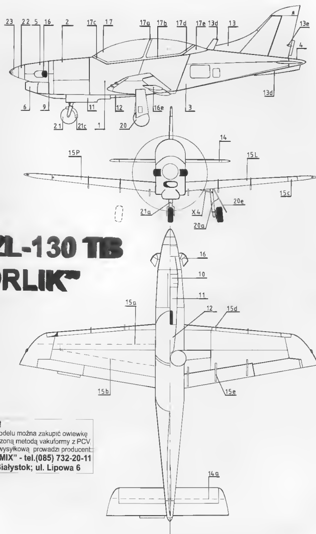
Rys.3.

Rys.4.

Rys.5.

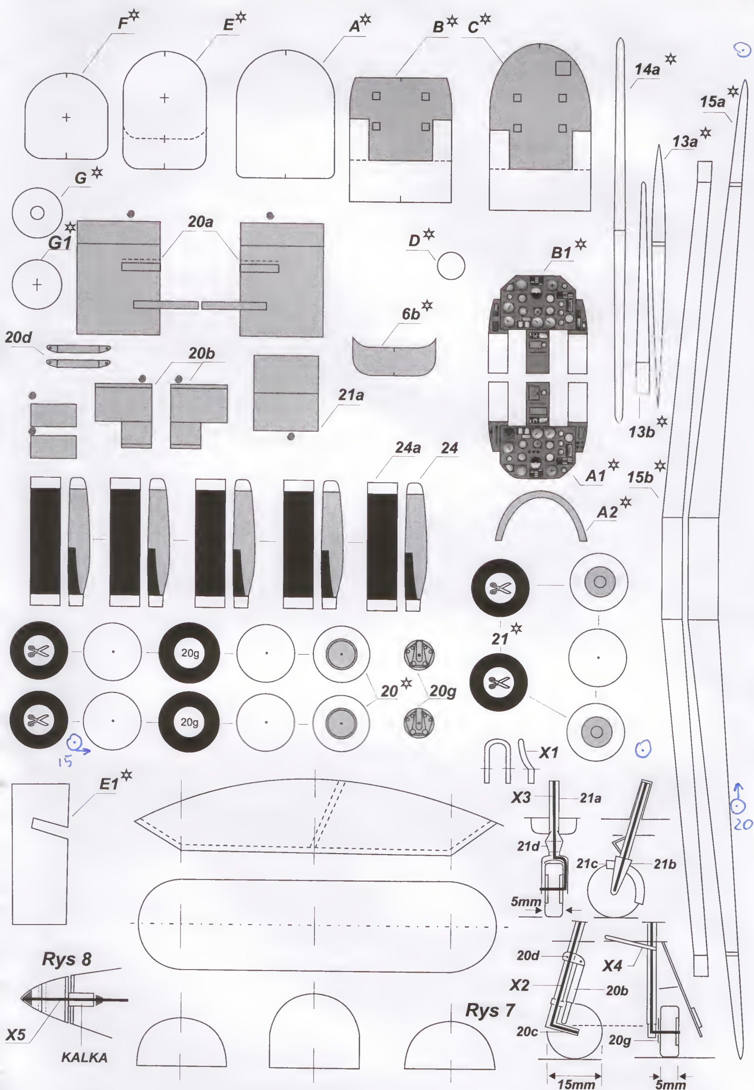

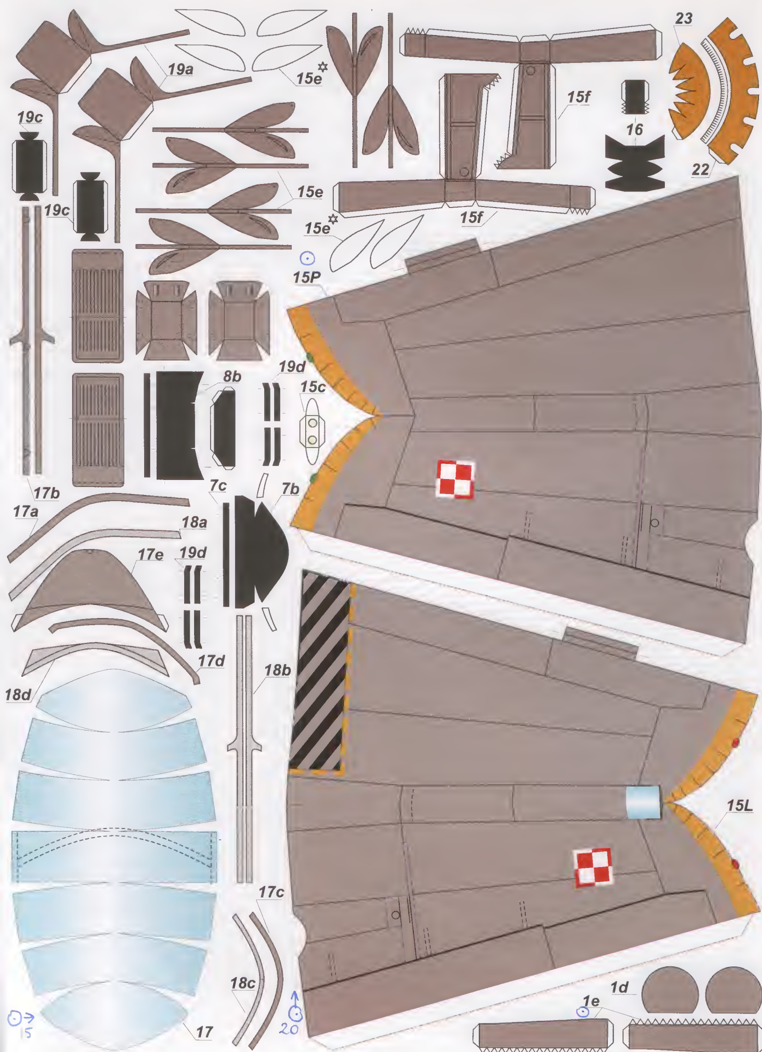
UWAGA!

Do tego modelu można zakupić owiewkę kabiny tłoczoną metodą vakuformy z PCV. Sprzedaż wysyłkową prowadzi producent:

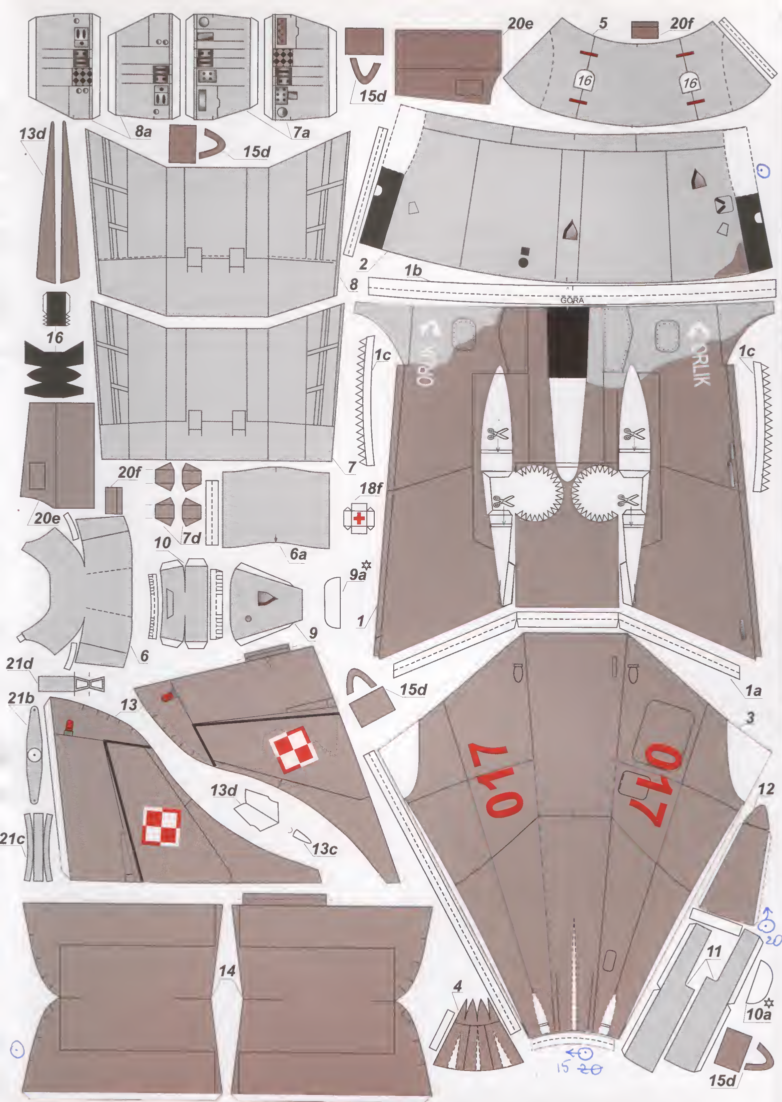
P.H."GOMIX" - tel.(085) 732-20-11

15-427 Białystok; ul. Lipowa 6

F
E
A
B
C
14a
15a
13a
G
G1
20a
D
B1
6b
20d
20b
21a
13b
24a
24
A1
15b
A2
20g
20g
20
20g
21
X1
E1
X3
21a
21d
21c
21b
5mm
Rys 8
20d
X4
X2
20b
Rys 7
X5
KALKA
20c
20g
15mm
5mm

19a
15e
15f
23
22
16
19c
19c
15e
15e
15f
15P
8b
19d
15c
17b
7c
7b
17a
18a
17e
19d
17d
18d
18b
15L
17c
18c
17
1d
1e
15
20

20e
5
20f
16
16
8a
7a
15d
15d
13d
2
1b
8
GÓRA
16
1c
1c
ORLIK
7
20f
18f
7d
10
6a
20e
9a
9
1
6
21d
21b
13
15d
1a
3
017
017
12
13d
13c
21c
14
4
11
10a
15d